

ANKARA BAROSU HHM

4 EKİM 2024 – BASIN AÇIKLAMASI (AYM Önü)

Hayvanları koruma günü olarak ilan edilen 4 Ekim, insanın, kendisi dışındaki hayvanlara uyguladığı zulmü gözler önüne sermek ve buna karşı çıkmak için kabul ettiği bir gündür. Diğer bir deyişle 4 Ekim, hissetme ve acı çekme yetisine sahip hayvanları, insanlardan korumak gerektiğini hatırlatan bir gündür. Yüzlerce hayvan türü, insanın kullanımı için, sayısız zalimane davranışa maruz bırakılmaktadır.

Örneğin;

Endüstriyel tavukçuluk sisteminde tavuklar, kanatlarını dahi açamadıkları küçük kafeslerde birbirlerine devamlı zarar veriyor; ölecekleri güne kadar hiç güneş görmeden ve hiç toprağa basmadan eziyet içinde yaşıyor.

Tavuk endüstrisinde verimsiz bulunan erkek civcivler çöpe atılarak, ezilerek, gaz verilerek, hatta kimi zaman yakılarak çok çeşitli yöntemlerle öldürülüyor.

Akıl almaz boyutta acılar barındıran endüstriyel hayvancılık sektöründe ise, daha fazla et ve süt üretmek için hayvanlara “tecavüz askısı” yöntemiyle cinsel şiddet uygulanıyor, asla hareket edemeyecekleri alanlarda sütleri sağılıyor yada kesim için bekletiliyor. Kazlar tüyleri için canlı canlı yolunurken, ipek böcekleri ipek elde etmek için diri diri haşlanmış suya atılıyor.

Yine, doğal ortamında yaşayan pek çok hayvan türü, onları hedef alıp öldürmekten zevk duyan kimi insanlar yüzünden “av hayvanı” olarak niteleniyor ve sırf haz için para karşılığı yapılan bu katletme eylemi “spor” olarak addediliyor.

Dünyada her saniyede bir 33 hayvan, laboratuvarlarda deney amacıyla zorla besleniyor, vücutlarına zararlı maddeler enjekte ediliyor, yüksek derecede radyasyona maruz bırakılıyor, cerrahi işlemlerle organlarına zarar veriliyor, zehirli gazlar solutuluyor ve daha bunlar gibi türlü işkence süreçlerinden geçerek öldürülüyor.

Bir hafta sonu etkinliği olarak görülen ve güldüğünü zannettiğimiz yunuslar, gösteri için eziyet dolu eğitim süreçlerinden geçiyor ve kimi zaman bir insan kadar uzun olabilecek ömürlerini uçsuz bucaksız denizler yerine havuzlarda esaret altında tamamlıyor.

Yine bir hafta sonu etkinliği, hatta çocukların hayvan sevgisi öğreneceği yerler olarak görülen hayvanat bahçelerindeki hayvanlar, yaşadıkları doğal ortamlarından koparılarak yalnızca kafesleri önünde fotoğraf çekilmek isteyen insanlar için tüm ömürlerini esaret ve zulüm altında geçiriyorlar.

Bunlar, insanın hayvanı bir eşya, bir mal olarak kabul edişinin uzantılarından bazıları. Ve şimdi de bu zulümlere, Hayvanları Koruma Kanunu adı altında 2 Ağustos tarihinde yürürlüğe giren, ancak kanunun ismiyle tamamen zıt hükümler içeren “katliam yasası” değişiklikleri eklenmiştir. Ne yazık ki yasanın 2 aylık bilançosu; yüzlerce hayvanın eziyetle katledilmesi; binlercesinin de ölüm kampı barınaklara hapsedilmesi olmuştur.

Söz konusu yasanın yürürlükte kaldığı her gün, sokakta yaşayan hayvanların hayatı tehlikede olduğundan, yaşam hakkı savunucuları olarak bugün bir kez daha Anayasa Mahkemesi'ne seslenmek için buradayız.

Anayasa Mahkemesi, bir kararında hayvanlara bakışını şu ifadelerle ortaya koymaktadır: “Hayvanlara “iyi” davranmak gereği, herkesin üzerinde anlaştığı ahlak kurallarından biridir. Zira pek çok hayvan türünün tıpkı insanoğlu gibi hissetme yetisine sahip olduğu bilinmektedir. Hayvanların pek çok çıkarı olabilir ancak hissetme yetisine sahip oldukları sürece en azından acı ve ıztıraptan kaçınmanın çıkarlarına olduğunun kabul edilmesi gerekir. Bu düşünce normatif hayvan hakları hukukunun temelini oluşturan ve kökleri 19. yüzyıla dayanan “insanca muamele ilkesi”nde ifadesini bulur. Bu ilke insanın çıkarlarının hayvanın çıkarlarına tercih edilebileceği ama bunun ancak zorunlu hâllerde yapılabileceği, dolayısıyla hayvanlara gereksiz yere acı çektirilmemesi gereğine işaret eder. Hayvanların ahlaki statüsünün varlığına ve niteliğine ilişkin tartışmalar her geçen gün daha da yoğunlaşmaktadır. Buna karşın kendisine karşı güçlü itirazlar ileri sürülse de çağdaş demokrasilerde kabul edilen insanca muamele ilkesi sadece ahlaki değil aynı zamanda hukuki bir kuraldır. Nitekim hayvanları koruma yasaları hayvanların “gereksiz” yere acı çektirilmesini yasaklar.”

Anayasa Mahkemesi başka bir kararında ise, hayvanların acı çekme yetisine ilişkin olarak: “Esasen hayvanlara yönelik suç teşkil eden eylemlerin asıl ve doğrudan mağduru bu eyleme muhatap olan hayvanlardır. Hayvanlar hissedebilen ve bu anlamda acı çekebilen varlıklardır. Nitekim yaklaşık iki yüz yıl önce Jeremy Bentham’ın belirttiği gibi, hayvanlara muamele konusunda sorulması gereken soru ne “akledebiliyorlar mı?” ne de “konuşabiliyorlar mı?” olmalı; doğru soru “acı çekebiliyorlar mı?” olmalıdır.” demiştir.

Oysa, 2 Ağustos tarihinde yürürlüğe konulan katliam yasası, devletin hayvanlara karşı yaşatma yönündeki pozitif yükümlülüğünü ortadan kaldırarak, Anayasa Mahkemesi'nin de kabul ettiği biçimde, hayvanların acı çekme ve bu nedenle sui generis hak öznelere oldukları görüşüne aykırı olarak, hayvanların öldürülmesini meşru hale getirmeye çalışmaktadır.

2 Ağustos'tan beri meydana gelen yüzlerce hayvan istismarı ve katli, gücünü bu yasadan almaktadır. Bu nedenle, tarihe bir utanç ve zulüm yetkisi olarak geçecek bu yasanın Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi, yalnız hayvanların haklarını kabul etmek için değil, insan onurunun zorunlu bir gereğidir.

Son olarak belirtmek isteriz ki;

Dünyada her gün bizler gibi acı çekme yetisine sahip milyonlarca hayvan, insanlar tarafından akıl almaz işkencelere maruz bırakılıp katledilirken, insan türüne özgü olan bu utanç sona erinceye dek, yaşam hakkını savunacak ve mücadeleye devam edeceğiz.